

Oponentský posudek doktorské disertační práce

<u>Název práce:</u>	Ergonomické aspekty práce zubního lékaře
<u>Autor práce:</u>	MUDr. Zdeňka Šustová
<u>DSP:</u>	Stomatologie
<u>Oponent práce:</u>	RNDr. Stanislav Malý, Ph.D.
<u>Pracoviště oponenta:</u>	Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i. Praha

Oponentský posudek doktorské disertační práce

Doktorská disertační práce MUDr. Zdeňky Šustové pod názvem „Ergonomické aspekty práce zubního lékaře“ je zpracována přehledně a přiměřeně srozumitelně. Obsahuje celkem 57 stran hlavního textu, 16 obrázků v hlavním textu, 2 přílohy (v jedné je dalších 15 obrázků), 2 grafy a 73 položek prací referenční literatury, z toho 58 zahraničních. Poněkud schází slovníková podoba definic používaných pojmů a termínů, která by usnadnila práci s textem. Ovšem tyto definice a termíny jsou obsaženy volně v textu úvodní literární části práce.

Úprava práce v zásadě odpovídá mezinárodním standardům pro publikování vědecké práce, včetně dnes už v mnoha disertačních pracích chybějících klasických položek vědeckých prací, např. souhrnu literárních poznatků k širší problematice tématu a diskuse. Téma práce, která nemá experimentální charakter, představuje velice solidní analytický přístup. Práce je členěna do kapitol standardním způsobem podle zvyklostí pro doktorské disertační práce. Toto členění je optimálně účelné a usnadňuje čtenářovu orientaci. V práci jsem prakticky nenašel překlepy a pravopisné chyby. Formální úprava práce a jazyková úroveň je velmi dobrá a splňuje kritéria kladená na doktorskou disertační práci. Textová část je doplněna odpovídajícím počtem obrázků, tabulek a příloh, které dokumentují a doprovázejí text předkládaný autorkou.

Tématika řešená v rámci doktorského studijního programu a předložená v doktorské disertační práci je vysoce aktuální, neboť řešení specifik ergonomie různých profesních skupin není vždy prioritou v podnikové praxi ČR, s ohledem na ekonomickou náročnost a široký záběr multidisciplinárního vědeckého oboru, jakým je ergonomie. Tento přístup má

zásadní význam pro spolehlivost výkonu lidského činitele, ale také samozřejmě pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci v praxi.

Kandidátka ve svém přístupu k řešení problematiky používá především analytický přístup na základě široké rešerše dostupných materiálů zahraničních i domácích a vlastních kreativních přístupů, které doplňují zavedené dotazníkové přístupy. Za zajímavost, kterou posuzují podle své vlastní praxe, považují návratnost dotazníkové akce 72,65 %, což je návratnost nezvyklá a v mé praxi se pohybuje v polovičních hodnotách. K vlastnímu obsahu dotazníků mám jen drobnosti. Např. sám například nerad pracuji s BMI, protože při práci se širokou věkovou varietou, tento index může poskytovat zavádějící informace. Samozřejmě stále je v praxi odborníky diskutována také problematika optimalizace škál (zda tří, pěti nebo víceúrovňové) subjektivního hodnocení jakýchkoliv vlastních obtíží s ohledem na co nejpresnější vyjádření respondentů.

Použití statistických vyhodnocení považuji za přiměřené.

Závěry a výsledky práce byly očekávatelné, nicméně jejich potvrzení prací je velice cenné, neboť práce s tolika respondenty v tomto rozsahu nezvyklá, přinesla nové pohledy a analýzu ergonomických aspektů práce zubních lékařů. Za významný přínos považuji i navržená řešení, začínající už u studentů zubního lékařství. Lze doufat, že tato práce ještě více přispěje k informovanosti a preventivním opatřením v souvislosti s touto profesní skupinou, nejen u samotných lékařů, ale i u vedoucích zaměstnanců tam, kde jsou lékaři v zaměstnaneckém poměru. Zajímavé je i posouzení a srovnání práce zubních lékařů před a po roce 1989.

Práci je možno s ohledem na široký informační základ z ní vycházející, využít i pro potřeby odborníků v oblasti ergonomie, projektantů, designérů a dalších profesí, které pracují s ergonomií.

Celkově hodnotím práci jako zdařilou. Její příprava a dobré zpracování výsledků svědčí o schopnosti MUDr. Zdeňky Šustové vědecky pracovat.

Shrnutí:

Cíle stanovené v doktorské disertační práci MUDr. Zdeňky Šustové „Ergonomické aspekty práce zubního lékaře“ autorka splnila v dostatečném rozsahu. Konkrétním přínosem práce je postup analýzy práce zubního lékaře a její vliv na jeho zdraví v různých fázích profesního života a z toho rezultující doporučení k optimalizaci ergonomických řešení

v ordinacích. Pokud se prosadí v praxi navrhovaná řešení, především preventivní a osvětová, budou závěry práce výrazným přínosem k rozvoji oboru a zároveň budou bezprostředně sloužit praxi při snižování výskytu muskuloskeletálních onemocnění u zubních lékařů.

Závěr:

Práce splňuje požadavky stanovené zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v platném znění, § 47, odst. 4 na doktorskou disertační práci.

Doporučuji proto doktorskou disertační práci MUDr. Zdeňky Šustové přijmout k obhajobě.

Praha, 3. srpna 2014

RNDr. Stanislav Malý, Ph.D.